

Ткаченко Т. П.
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри економіки і підприємництва
Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»,
м. Київ, Україна
ORCID ID: 0000-0002-2424-6123

ХАРАКТЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СИСТЕМИ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Система економічної безпеки на рівні різних систем, умови забезпечення її ефективності та управління є предметом багатьох наукових досліджень, але, при цьому, динамічність конкурентного середовища, глобалізаційні виклики та загрози зумовлюють необхідність пошуків, розробки та впровадження дієвого сучасного інструментарію забезпечення та підвищення її ефективності, що визначає актуальність дослідження економічної безпеки на всіх рівнях.

Система економічної безпеки представляє собою систему об'єктів та суб'єктів, що знаходяться у процесі забезпечення економічної безпеки; постійній, безперервній взаємодії та є пов'язаними у просторі та часі щодо використання певного інструментарію забезпечення економічної безпеки. Системи економічної безпеки різних рівнів відрізняються специфічними особливостями, механізмами, заходами, інструментарієм, важелями щодо її забезпечення [1-2].

Система економічної безпеки підприємства - як розгалужена система має ряд характеристик, до яких слід віднести:

- взаємозалежність, що визначається завдяки її ефективності у залежності від інших систем функціонування підприємства, які, у свою чергу, залежать від рівня та стану економічної безпеки на підприємстві, а також багатьох інших екзогенних факторів прямого та опосередкованого впливу;

- поетапність, що свідчить про необхідність побудови та використання системи забезпечення економічної безпеки та моніторингу відповідно до попередньо визначених етапів її побудови та функціонування, дотримання яких буде впливати на її ефективність та досягнення оптимального рівня, особливо під час ринкових коливань та посилення конкурентної боротьби;

- комплексність, що виступає основоположною характеристикою будь-якої системи, у тому числі, системи економічної безпеки підприємства, оскільки усі процеси, важелі, заходи та інструментарій, що спрямовані на забезпечення економічної безпеки не можуть мати одиничний відособлений характер від системи та мають застосовуватись у комплексі, діючи на усі аспекти діяльності підприємства;

- структурованість, яка свідчить про те, що система економічної безпеки побудована відповідно до структури підприємства із урахуванням його специфічних особливостей та складових економічної безпеки. Така побудова сприяє ефективному використанню системи економічної безпеки, вчасному залученню необхідного інструментарію, спрямуванню превентивних заходів та інструментів на найбільш важливі та вразливі на даний момент складові;

- превентивність, що відображає сутність самої системи економічної безпеки та як характеристика свідчить про здатність системи уникнути загроз та ризиків до їх прямого впливу на складові економічної безпеки;

- економічність, що виникає при застосуванні інструментарію системи економічної безпеки підприємства та полягає у здатності виявити найбільш економічно вигідний, раціональний по відношенню до витрат і часу спосіб досягнути оптимального рівня економічної безпеки підприємства;

- адаптивність, що дозволяє системі економічної безпеки швидко змінюватись та підлаштовуватись до змін, що відбуваються у результаті посилення конкурентної боротьби, змін кон'юнктури ринкового середовища, виникнення нових глобалізаційних викликів тощо;

- інноваційність, який передбачає впровадження новітніх, креативних способів забезпечення економічної безпеки шляхом інтелектуалізації, цифровізації та модернізації інструментарію такої системи.

Таким чином, до основних характерних особливостей економічної безпеки на рівні підприємства слід віднести: взаємозалежність, поетапність, комплексність, структурованість, превентивність, економічність, адаптивність та інноваційність. Зазначене обумовлює використання системного підходу щодо побудови та обґрунтування основ функціонування економічної безпеки підприємства.

Література:

1. Тульчинська С.О., Ткаченко Т.П., Гращенко М.В. Загрози економічної безпеки малого підприємства. Інвестиції: практика та досвід. №23. 2017. С. 31-33.

2. Тульчинська С. О., Чорній Б.П., Салоїд С.В. Механізм оцінювання залучення інвестиційних ресурсів як засіб забезпечення економічної безпеки промислових підприємств : монографія. Київ : Вид-во ФОРМ КОЖУКОВСЬКИЙ І.І, 2018. 170 с.